

Република Северна Македонија
Државен завод за статистика

ПОПИС 2021

Ти си повеќе од бројка,
УЧЕСТВУВАЈ!

**ПОПИС НА НАСЕЛЕНИЕ, ДОМАЌИНСТВА И СТАНОВИ ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, 2021**

УПАТСТВО

**ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕТХОДНО ПОПИШУВАЊЕ
НА ЛИЦАТА - БЕЗДОМНИЦИ**

Скопје, февруари 2021 година

СОДРЖИНА

I ЦЕЛИ НА ПРЕХОДНОТО ПОПИШУВАЊЕ	4
1. ЕДИНИЦИ (ЛИЦА) ШТО ЌЕ СЕ ОПФАТАТ СО ПОПИСОТ ВО СОГЛАСНОСТ СО ОВА УПАТСТВО	4
2. КРИТИЧЕН МОМЕНТ И ПЕРИОД НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИСОТ	5
3. ОРГАНИ НАДЛЕЖНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИШУВАЊЕТО	5
4. МЕСТО И НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИШУВАЊЕТО	5
5. ЈАЗИК НА ПОПИШУВАЊЕТО	6
6. ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД ПОПИСОТ	6
II НАЧИН НА ПОПИШУВАЊЕ	7
III. СОДРЖИНА НА ПОПИСНИТЕ ПРАШАЛНИЦИ, БЕЛЕЗИ ЗА КОИ СЕ ПРИБИРААТ ПОДАТОЦИ	7
IV. ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНОТО ПОПИШУВАЊЕ	18

Врз основа на член 21 од Законот за Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија во 2021 година ("Службен весник на Република Северна Македонија" број 19/2021), а со цел обезбедување единствени принципи и методолошки основи за организирање и спроведување на Пописот, директорот на Државниот завод за статистика, во согласност со министерот за труд и социјална политика, го донесува следново

УПАТСТВО ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕТХОДНО ПОПИШУВАЊЕ НА ЛИЦАТА - БЕЗДОМНИЦИ

I ЦЕЛИ НА ПРЕТХОДНОТО ПОПИШУВАЊЕ

Пописот на населението, домаќинствата и становите се дефинира како статистичка операција со која во редовни временски интервали (најчесто на десет години) се врши официјално пребројување на населението на територијата на земјата, од нејзините најмали географски територијални единици за потребите на Пописот, т.н пописни кругови до ниво на држава, заедно со дефинираните демографски, образовни социјални и економски карактеристики на вкупното население.

Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија ќе се спроведе во периодот од 1 до 21 април 2021 година (критичен момент 31 март 2021 година, во 24:00 часот).

Државниот завод за статистика, во соработка со Министерството за труд и социјална политика во рамките на своите надлежности утврдени со Законот за Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија во 2021 година (во понатамошниот текст: Закон за Попис), во периодот од 01 до 15 март 2021 година, ќе го спроведат претходното попишување на лицата на лицата - бездомници што во прифатните центри во надлежност на Министерството за труд и социјална политика и Црвениот крст на Република Северна Македонија.

Со претходното попишување на овие лица пред времето во кое попишувањето ќе се врши редовно, односно пред 1 април 2021 година, е да се добијат целосни податоци и за оваа категорија лица - единици на Попис, затоа што станува збор за лица без место на вообичаено живеење, т.е што не се вообичаени жители во никаква категорија живеалиште.

Цели на претходното попишување се:

- да се добијат целосни и квалитетни пописни податоци и за оваа категорија лица - единици на Пописот; и
- обезбедување единствени принципи за организирање и примена во согласност со Методологијата за спроведување на Пописот;

1. ЕДИНИЦИ (ЛИЦА) ШТО ЌЕ СЕ ОПФАТАТ СО ПОПИСОТ ВО СОГЛАСНОСТ СО ОВА УПАТСТВО

Во согласност со Законот за Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија, 2021 година (во натамошниот текст: Законот за Попис), со Пописот ќе се опфатат:

- сите лица - бездомници во прифатните центри во надлежност на Министерството за труд и социјална политика и Црвениот крст на Република Северна Македонија.

2. КРИТИЧЕН МОМЕНТ И ПЕРИОД НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИСОТ

Пописот на населението, домаќинствата и станите во Република Северна Македонија ќе се спроведе во периодот од 1 до 21 април 2021 година.

Податоците во пописните обрасци ќе се запишат според состојбата на ден 31 март 2021 година во 24:00 часот, односно на полноќ, меѓу 31 октомври и 1 април 2021 година. Тој временски пресек во статистиката се нарекува "критичен момент на пописот".

НАПОМЕНА: Попишувањето на лицата - бездомници во прифатните центри на Министерството за труд и социјална политика ќе се спроведе претходно, во периодот од 01 до 15 март 2021 година, според очекуваната состојба во критичниот момент (31 март 2021 година, во 24:00 часот).

3. ОРГАНИ НАДЛЕЖНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИШУВАЊЕТО

Во согласност со член 21 од Законот за Попис, спроведувањето на пописот на лицата - бездомници во прифатните центри е во надлежност на Државниот завод за статистика во соработка со Министерството за труд и социјална политика.

За спроведување на претходното запишување од страна на Министерството за труд и социјална политика треба да се обезбеди:

- Список на седиштата на прифатните центри каде што ќе се спроведува претходното запишување;
- Список на лицата овластени од страна на министерот за труд и социјална политика кои ќе даваат поддршка на овластените лица од Државниот завод за статистика за спроведување на претходното запишување;
- Список на лицата - бездомници во прифатните центри каде што се згрижени.
- Дозвола за влез и престој на овластените лица од страна на директорот на Државниот завод за статистика, просторија и соодветни услови (безбедности и во согласност со здравствените протоколи за заштита од КОВИД 19) за непречено спроведување на претходното запишување во периодот од 1 до 15 март 2021 година

За спроведување на претходното запишување од страна на Државниот завод за статистика треба да се обезбеди:

- Список на лица овластени од страна на директорот на Државниот завод за статистика за запишување, задолжени со лаптоп за спроведување на запишувањето.

Спроведувањето на запишувањето се врши во согласност со ова Упатство.

4. МЕСТО И НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИШУВАЊЕТО

Попишувањето се врши во прифатните центри за лицата - бездомници во надлежност на Министерството за труд и социјална политика и Црвениот крст на Република Северна Македонија.

Попишувањето според ова Упатство го вршат овластени лица од Државниот завод за статистика, во соработка со овластени лица од Министерството за труд и социјална политика што работат во Центрите за социјална работа.

За овластените лица од страна на Министерството за труд и социјална политика, може да се назначи полнолетно лице, државјанин на Република Северна Македонија со завршено најмалку четиригодишно средно образование, како и со познавање на македонскиот јазик и кирилското писмо и јазикот кој запишуваното лице го избрал за комуникација во текот на запишувањето (албански, турски, влашки, ромски, српски и бошњачки).

Овластените лица од страна на Министерството за труд и социјална политика ги врши следните работи:

- дава предлог на министерот за труд и социјална политика за избор на лица кои ќе даваат поддршка во спроведување на попишувањето.

- го организира и обезбедува спроведувањето на попишувањето од страна на овластените лица од Државниот завод за статистика.

- го обезбедува списокот на лицата во прифатните центри за лицата - бездомници каде што се згрижени.

- по извршеното попишување доставува Извештај за текот на спроведеното попишување.

Попишувањето на овие лица се врши на електронската апликација за попис на преносни компјутери -лаптопи.

Лицата опфатени со Пописот во согласност со член 21 од Законот за Попис, се должни на сите прашања од пописните обрасци да дадат точни податоци.

Овластените лица за попишувачи од Државниот завод за статистика и Министерството за труд и социјална политика што ќе го вршат попишувањето се должни да го информираат лицето што го попишува дека сите податоци земени од него во врска со Пописот се доверливи и заштитени со закон и дека ќе се користат само за статистички цели.

По извршеното попишување, овластените лица за спроведување на попишувањето, треба да му ги достават на увид пополнетите пописни прашалници на електронската апликација.

5. ЈАЗИК НА ПОПИШУВАЊЕТО

Попишувањето на лицата- бездомници ќе се врши на македонски јазик и со кирилично писмо, а ќе се обезбеди комуникација (по барање на попишуваното лице) и на албански, турски, влашки, ромски, српски или босански јазик.

6. ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД ПОПИСОТ

Личните податоци прибрани со Пописот претставуваат доверливи податоци и ќе се користат само за статистички цели. Тие подлежат на посебна заштита која ќе биде обезбедена во сите фази на реализација на Пописот (прибирање, контрола, обработка и дисеминација), а во согласност со одредбите на Законот за Попис, Законот за државната статистика и прописите од областа на заштита на личните податоци.

II НАЧИН НА ПОПИШУВАЊЕ

Попишувањето на лицата што ќе се затечат во Прифатните центри за лицата - бездомници се врши од страна овластените лица од Државниот завод за статистика, со употреба на лаптоп, на пописната апликација, што ќе се користи и при редовното попишување, при што задолжително се применуваат технички и организациски мерки согласно прописите од областа на заштита на личните податоци.

Пописната апликацијата ги содржи следните прашалници:

- Прашалник за зграда (ПЗ);
- Прашалник за стан (ПС);
- Прашалник Список на лица(СЛ);
- Прашалник за домаќинството (ПД);

Попишувањето започнува со НАЈАВА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА АПЛИКАЦИЈАТА , страната за најва на апликацијата. На оваа страна се предвидени полиња со кои секој од овластените лица од Државниот завод за статистика се најавува со своето име и презиме и верификационен код, со што им се овозможува внес на податоци во пописната апликација.

III. СОДРЖИНА НА ПОПИСНИТЕ ПРАШАЛНИЦИ, БЕЛЕЗИ ЗА КОИ СЕ ПРИБИРААТ ПОДАТОЦИ

Содржината на пописните прашалници т.е белезите кои се прибираат за оваа категорија на лица - единици на Пописот, е во согласност со Методологијата за подготовка, организирање и спроведување на Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија, 2021 година.

ПОПОЛНУВАЊЕ НА АДРЕСНИТЕ И ИДЕНТИФИКАЦИСКИТ ПОДАТОЦИ, Т.Е ГИС МОДУЛОТ за графичкиот приказ на просторните единици каде се врши попишувањето.

Апликативното решение овозможува графички приказ (ГИС визуелизација) во кој се прикажуваат просторни податоци релевантни за процесот на попишување на терен (граници на општини, населени места, пописен круг, центроиди на згради со куќни броеви, називи на улици, објекти за ориентација, ортофото).

ГИС апликацијата е составена од два дела: Главниот дел е графичкиот приказа и тој доминира на екранот, додека во левиот дел од екранот се наоѓа помошниот дел од апликацијата.

Адресните и идентификационите податоци за местото на попишувањето на оваа категорија на лица се однапред зададени **за сте локации на** прифатните центри и автоматски се превземаат. Овие податоци се за објектот каде се врши попишувањето и се однесуваат на :

- Улица
- Куќен број
- Додаток
- Центроид
- Пописен круг (ПК)
- Реден број на зграда

По превземањето (внесот) на адресните и идентификационите податоци се преминува на пополнувањето на содржината на пописните прашалници.

Прашалник: Податоци за зграда (ПЗ)

Првиот пописен прашалник е Прашалникот: Податоци за зграда (ПЗ) при чпе пополнување треба да се запази следната редоследност во одговорите на прашањата.

Адресни и идентификациски податоци: —> автоматски се превземаат

Прашање: Вид на живеалиште

На прашањето **Вид на живеалиштето**, во Прашалникот за здграда, **задолжително се внесува модалитет 3,**

1. Станбена зграда (објект за индивидуално живеење)
2. Нестанбена зграда (објект за претежно друга намена)

3. Зграда за институционално домување

4. Друга населена просторија

по што директно се преминува на Прашалникот: Список на лица (СЛ)

НАПОМЕНА: На остантите прашања од Прашалникот за зграда (ПЗ) и Прашалникот за стан (ПС) не се одговара и автоматски се продложува со пополнувањето на Прашалникот: Список на лица (СЛ).

Прашалник: Список на лица (СЛ)

Во Прашалникот: Список на лица (СЛ), поединечно се внесува секое лице (од списокот обезбеден од стран на овластените лица од Министерството за труд и социјална политика) кои во периодот на претходното попишување ќе се затечат во прифатните центри.

Во Прашалникот: Список на лица (СЛ) се внесуваат следните податоци:

Адресни и идентификациски податоци —> автоматски се превземаат.

Од предвидениот сет на прашања се внесуваат следните (обележани и означени) податоци:

Број на домаќинството —> автоматски се доделува идентификациски реден број на домаќинството кој започнува со 601.

Број на лица / членови во домаќинството, —> се внесуваат сите лица од списокот обезбеден од стран на овластените лица од Министерството за труд и социјална политика, при што за секое лице, треба да се внесат следните податоци за:

1. Реден број на лицето
2. ЕМБГ
3. Име
4. Презиме
5. Пол
6. Возраст
7. За однос спрема лицето на кое се води домаќинството/референтно лице, се бира модалитетот: **Лице во колективно живеалиште**
8. За реден број на семејството се внесува: **0**
9. За положба во семејството се внесува: **Не припаѓа на семејството**

Прашалник: Податоци за лице (ПЛ)

НАПОМЕНА: За секое лице внесено во Прашалникот: Списокот на лица (СЛ) се пополнува Прашалник за лице (ПЛ).

Во Прашалникот за лице (ПЛ) се одговара по следниот редослед на предвидениот сет на прашања:

Адресни и идентификациски податоци: —> автоматски се превземаат.

Прашање: Податоците за лице се пополнети врз основа на изјавата на:
--

НАПОМЕНА: За одговор на ова прашање можни се два одговори (обележани и означени) под модалитет 1 и 2.

Модалитетот 1 - се внесува кога податоците ги дава лицето лично;

Модалитетот 2 - се внесува кога станува збор за малолетно лице (под 15 години) или станува збор за лице со физичка или ментална попреченост (слепо, глуво, немо, со проблеми во комуникацијата). Како **Друго лице** кое ќе даде податоци за овие лица е овластеното лице од соодветната установа при Министерството за труд и социјална политика.

1. Лицето лично

2. Лице што живее во станот
 - 1.1 ЕМБГ на лицето што ги дава податоците
 - 1.2 Име
 - 1.3 Презиме
 - 1.4 Државјанство

3. Друго лице

- 3.1 ЕМБГ на лицето што ги дава податоците
- 3.2 Име
- 3.3 Презиме
- 3.4 Државјанство

Прашање: Државјанство - одговор се дава со избор на еден од понудените модалитети од 1 до 4.

1. Само на Република Северна Македонија
2. На Република Северна Македонија и на друга држава
 - 2.1 Држава
3. На друга држава
 - 3.1 Држава
4. Без државјанство

За лица државјани само на Република Северна Македонија, се заокружува модалитетот 1.

Доколку едно лице истовремено е државјанин и на Република Северна Македонија и на друга држава, се заокружува модалитетот 2, а на модалитетот 2.1 се внесува името на другата држава чијшто државјанин е лицето.

За лица државјани на друга држава се заокружува модалитетот 3, а на модалитетот 3.1 се внесува името на државата чијшто државјанин е лицето.

Доколку лицето е без државјанство, се внесува модалитетот 4.

Прашање: Дали на адресата (местото) на попишување сте привремено присутни

НАПОМЕНА: За одговор на ова прашање **задолжително се внесува модалитет 2.**

1. Да
2. Не
3. Отсутни граѓани во странство, затекнати за време на Пописот
4. Странец

Прашање: На адресата (местото) на попишување сте присутни поради:

НАПОМЕНА: На ова прашање не одговараат лицата на кои се однесува ова Упатство бидејќи овие лица се со место на вообичаено живеење во местото на попис, односно прифатните центри за лицата - бездомници во надлежност на Министерството за труд и социјална политика.

Прашање: Колку долго сте присутни на адресата (местото) на попишување

НАПОМЕНА: На ова прашање не одговараат лицата на кои се однесува ова Упатство бидејќи овие лица се со место на вообичаено живеење во местото на попис, односно прифатните центри за лицата - бездомници во надлежност на Министерството за труд и социјална политика.

Прашање: Дали се враќате повеќе од двапати во домаќинството во текот на еден месец - за одговор на ова прашање задолжително се внесува модалитетот 2.

Прашање: Каде живее Вашето домаќинство

НАПОМЕНА: На ова прашање не одговараат лицата на кои се однесува ова Упатство бидејќи овие лица се со место на вообичаено живеење во местото на попис односно прифатните центри за лицата-бездомници во надлежност на Министерството за труд и социјална политика.

Прашање: Наведете ја причината поради која Прашалникот за лице не е пополнет врз основа на лична изјава на лицето:

НАПОМЕНА: За одговор на ова прашање за лицата помали од 15 години се внесува модалитетот 5, а за лицата со физичка или ментална попреченост, се внесува модалитетот 4.

5. Лицето не е присутно за време на посетата на попишувачот поради секојдневни обврски
6. Лицето е отсутно во друго населено место во Северна Македонија
7. Лицето е отсутно во странство
8. Физичка или ментална попреченост на лицето
9. Лицето е малолетно (помало од 15 години)
10. Други причини

Прашање: Место на раѓање (каде живеела Вашата мајката кога сте роден/на)

НАПОМЕНА: Како одговор на прашањето се запишува **сегашниот назив на населеното место и општината во која мајката живеела во време кога е родено лицето**. Ако лицето не го знае сегашниот назив на општината, треба да се наведе називот на поранешната општина (на пр. населеното место Псача денес припаѓа во општината Ранковце, но претходно припаѓало во општината Крива Паланка).

Ако местото на живеење (населеното место) на лицето во време на Пописот е исто со место на вообичаено живеење на мајката кога е родено лицето се внесува модалитетот 1.

Ако местото на вообичаено живеење (населеното место) на лицето во време на Пописот е различно од место на вообичаено живеење на мајката кога е родено лицето, се внесува модалитетот 2, ако станува збор за друго населено место во Република Северна Македонија, односно модалитетот 3, ако станува збор за друга држава.

1. Во местото на живеење
2. Во друго населено место во Република Северна Македонија
 - 2.1 Населено место
 - 2.2 Општина
3. Во друга држава
 - 3.1 Држава

Прашање: Ако сте се доселиле на адресата (местото на живеење), од каде и кога сте се доселиле (податокот се однесува на последното доселување)

НАПОМЕНА: На ова прашање, задолжително се одговара со модалитет 1.

1. Лицето не се селело

2. Од друго место во Северна Македонија
 - 2.1 Населено место
 - 2.2 Општина
 - 2.3 Година на доселување
 - 2.4 Дали некогаш сте живееле во странство
 - 2.4.1 Да
 - 2.4.1.1 Држава
 - 2.4.1.2 Година на доселување
 - 2.4.2 Не
3. Од друга држава
 - 3.1 Држава
 - 3.2 Година на доселување

Прашање: Број на живородени деца (вклучувајќи ги и оние што не се живи) На ова прашање одговараат само лица од женски пол.

НАПОМЕНА: Се запишува вкупниот број на живородени деца кои ги родила жената (вклучувајќи ги и децата кои во моментот на Пописот не се живи). Во вкупниот број на живородени деца нема да се сметаат: посвоените деца, мртвородените деца и децата од партнерот доколку жената е во брачна или вонбрачна заедница.

Прашање: Брачна состојба (законска)

НАПОМЕНА: Одговор се дава според законската брачна состојба на лицето, со внес на бројот пред соодветниот модалитет. За деца и за лицата кои никогаш не стапиле во брак, се внесува модалитетот **1**.

1. Неженет/немажена
2. Женет/мажена
3. Вдовец/вдовица
4. Разведен/разведена

Прашање: Дали живеете во вонбрачна заедница

1. Да
2. Не

На ова прашање одговор се дава независно од законската брачна состојба на лицето и од возраста на лицата. Лицето одговара на еден од понудените модалитети со Да или Не.

НАПОМЕНА: Треба да се има предвид, дека постојат случаи кога лицето може да има законски статус на: неженет/немажена, женет/мажена, вдовец/вдовица и разведен/разведена, а живее со брачниот или вонбрачниот партнер или не живее со партнер и сл. Заради ваквите појави, попишувачот не треба да извлекува заклучоци од прашањето според законската брачна состојба и задолжително го поставува прашањето: Дали лицето живее во вонбрачна заедница, на секое попишувано лице, кое треба да одговори на ова прашање.

Прашање: Етничка припадност

На ова прашање одговараат сите лица и се изјаснуваат доброволно, според сопствената волја.

Овластениот попишувач е должен на предвиденото поле да внесе текстуален одговор онака како што лицето се изјаснило за својата припадност кон етничка заедница. Пр. Македонец, Албанец, Ром и др. Одговорот се запишува текстуално и се селектира соодветната етничката припадност за која се изјаснило попишуваното лице. Доколку станува збор за етничка припадност за која не постои можност да се селектира, пр.Аргентинец, Африканец, тогаш овластениот попишувачот го внесува текстуалниот одговор за припадноста на етничката заедница онака како што се изјаснило лицето по слободна воља лицето.

НАПОМЕНА: Лицето може од приватни причини и да не се изјасни по ова прашање. Во тој случај, се внесува „не се изјаснил“ или „не знае“. Полето за одговор не смее да се остане празно.

Овластениот попишувач и другите лица кои учествуваат во Пописот, не смеат на каков било начин да влијаат на лицето кое се попишува да се изјаснува против своја волја на прашањето за припадност кон етничка заедница.

Прашање: Религиска припадност (вероисповед)

На ова прашање одговараат сите лица и се изјаснуваат доброволно, според сопствената волја. Овластениот попишувач го прашува лицето за неговата вероисповед и го внесува одговорот за кој се изјаснило лицето.

Лицето што се попишува може по сопствена волја да даде одговор на ова прашање, независно дали е запишано во книгата на припадниците на некоја вероисповед.

Овластениот попишувач е должен да го внесе текстуално одговорот точно онака како што ќе го даде лицето што се попишува, т.е. попишувачот не смее да влијае на граѓаните да се изјаснуваат за вероисповед против своја волја.

Лицето може од приватни причини и да не се изјасни по ова прашање. Во тој случај, како одговор, на линијата се запишува „не се изјаснил“ или „не знае“.

Доколку лицето се изјасни дека не е верник, на линијата се запишува „не е верник“ или „атеист“. Полето за одговор не смее да се остави празно.

Прашање: Мајчин јазик

На ова прашање одговараат сите лица и се изјаснуваат доброволно, според сопствената волја. Во предвиденото поле се внесува одговорот за кој се изјаснило лицето.

Под мајчин јазик се подразбира јазикот што лицето научило да го зборува во неговото најрано детство, односно јазикот што лицето го смета за свој мајчин јазик, без разлика дали тој јазик лицето се уште го користи или не.

Доколку во домот на лицето, во неговото најрано детство, се збурвале повеќе јазици, како одговор ќе се внесе јазикот кој најчесто се зборувал во домот на лицето. За глуви, неми, глувонеми и други лица со здравствени тешкотии кои не се во можност да говорат, се запишува јазикот кој најчесто се зборувал од страна на членовите на неговото семејство / домаќинство / установа, во нивното најрано детство.

Лицето може од приватни причини и да не се изјасни по ова прашање. Во тој случај, како одговор на линијата се запишува „не се изјаснил“ или „не знае“. Полето за одговор не смее да се остави празно.

Прашање: Јазик на кој вообичаено се зборува во домаќинството

На ова прашање одговараат сите лица и се изјаснуваат доброволно, според сопствената волја. Во предвиденото поле се внесува одговорот за кој се изјаснило лицето.

Вообичаен јазик е јазикот кој лицето тековно или најчесто го зборува. Доколку лицето тековно зборува два или повеќе јазици, како одговор се внесува јазикот што лицето најчесто го користи во секојдневната комуникација.

За глуви, неми, глвонеми и други лица со здравствени тешкотии кои не се во можност да говорат, се запишува јазикот кој најчесто се зборувал од страна на членовите на неговото семејство / домаќинство / установа, во во нивното најрано детство.

Лицето може од приватни причини и да не се изјасни по ова прашање. Во тој случај, како одговор на линијата се запишува “не се изјаснил“ или “не знае”. Полето за одговор не смее да се остави празно.

Прашање: Највисоко завршено образование (не одговараат лица на возраст под 10 години и лица кои посетуваат основно училиште)

Одговор се дава за сите лица на возраст од 10 и повеќе години, освен за учениците во основните училишта. Одговорот се дава со внес на еден од понудените модалитети од 1 до 8 .

Секое лице кое завршило повеќе од 3 одделенија основно училиште ќе се смета за писмено. Исто така, за писмено ќе се смета и лицето без школска подготовка или со 1-3 одделенија основно училиште ако може да прочита и да напише состав (текст) во врска со секојдневниот живот, односно да прочита и да напише текст, без оглед на кој јазик и писмо умее да чита, т.е. пишува.

Меѓутоа, ако лицето без училиште или со завршени 1-3 одделенија основно училиште не може да прочита и да напише краток текст тогаш тоа лице ќе се смета за неписмено.

За писмените лица се заокружува бројот **1**, а за неписмените, бројот **2**.

Под највисока завршена школа се подразбира видот на школата со чие завршување лицето стекнало највисок степен на образование. Притоа не треба да се прави разлика дали школската подготовка е стекната со завршување на редовна школа или школа која ја заменува редовната школа (на пример: училиште за образование на возрасни), односно дали е стекната со полагање на испити во редовна школа или со завршување на некоја програма за скратено школување.

Курсевите кои не даваат свидетелство за редовна школа (на пример: курс за дактилографи, за книговодители, за јазик и слично) не се земаат предвид како одговори на ова прашање, туку се дава податок за претходно завршената школа.

Ако лицето посетувало или завршило некоја школа во странство, како одговор треба да се наведе соодветната школа во земјата. Доколку тоа не е можно, треба да се заокружи соодветниот степен на таа школа, односно дали е основно или средно училиште, виша или висока школа, факултет, академија.

1. Без училиште
 - 1.1 Писменост
 - 1.1.1 Да
 - 1.1.2 Не
2. Незавршено основно училиште
 - 2.1 Писменост
 - 2.1.1 Да
 - 2.1.2 Не
3. Основно училиште
4. Средно училиште/гимназија
 - 4.1 Поле на образование
5. Виша школа
 - 5.1 Поле на образование
6. Висока школа, факултет
 - 6.1 Поле на образование
7. Магистерски студии
 - 7.1 Поле на образование
8. Докторски студии
 - 8.1 Поле на образование

Прашање: Училиште/школа што сега ја посетувате (не одговараат лица на возраст под 5 години)

НАПОМЕНА: На ова прашање за лицата на кои се однесува ова Упатство, се заокружува модалитетот **1** - "Не посетувате училиште - школа".

1. Не посетува училиште /школа

1. Основно училиште
2. Средно училиште/гимназија
 - 2.1 Поле на образование
3. Виша школа
 - 3.1 Поле на образование
4. Висока школа/факултет
 - 4.1 Поле на образование
5. Магистерски студии
 - 5.1 Поле на образование
6. Докторски студии
 - 6.1 Поле на образование

Прашање: Место на школување

НАПОМЕНА: На ова прашање не одговараат лицата на кои се однесува ова Упатство

Прашање: Дали во претходната недела (најмалку еден час) сте извршувале каква било работна активност за пари или друг вид надоместок, вклучувајќи ја и неплатената активност (одговараат лица на возраст од 15 години и повеќе)

НАПОМЕНА: На ова прашање, за оваа категорија лица, задолжително се внесува модалитетот

3- Не.

1. Да
 - 1.1 Занимање
 - 1.2 Дејност
 - 1.3 Економски статус на лицето кое работи
 - 1.3.1 Вработен
 - 1.3.2 Работодавец
 - 1.3.3 Самовработен
 - 1.3.4 Вработен за сопствена сметка
 - 1.3.5 Неплатен семеен работник
 - 1.3.6 Друго
2. Не, но има работа од која привремено отсутувал/а претходната недела
 - 2.1 Занимање
 - 2.2 Дејност
 - 2.3 Економски статус на лицето кое работи
 - 2.3.1 Вработен
 - 2.3.2 Работодавец
 - 2.3.3 Самовработен
 - 2.3.4 Вработен за сопствена сметка
 - 2.3.5 Неплатен семеен работник
 - 2.3.6 Друго

3. Не

Прашање: Место на работа

НАПОМЕНА: На ова прашање не одговараат лицата на кои се однесува ова Упатство. Не одговараат ни на подмодалитетите на ова прашање “Начин/вид на превозно средство кое најчесто го користите до местото на работа”, “Време поминато во патување во еден правец во минути”.

Прашање: Наведете ја причината поради која не сте работеле

НАПОМЕНА: За лицата на кои се однесува ова Упатство за одговор на ова прашање задолжително се одговара со модалитетот **6**.

1. Ученик/студент
2. Пензионер
3. Домаќинка
4. Неспособен за работа
5. На издржување казна затвор
6. Други неактивни лица

Прашање: Дали сте барале работа во последните четири недели.

НАПОМЕНА: За лицата на кои се однесува ова Упатство, задолжително се внесува модалитетот **2**.

1. Да
2. Не

Прашање: Ако Ви биде понудена работа (ако најдете работа), дали можете да започнете со работа во наредните две недели.

НАПОМЕНА: За лицата на кои се однесува ова Упатство, задолжително се внесува модалитетот **2**.

1. Да
2. Не

Прашање: Главни извори на средства за живеење една година пред Пописот (можни се два одговора)

НАПОМЕНА: За лицата на кои се однесува ова Упатство, задолжително се внесува модалитетот **9**.

1. Плата или друг надоместок по основ на платено работење
2. Приход по основ на сопствено производство/услуги
3. Приход по основ на сопственост и други инвестиции
4. Пензија
5. Социјални трансфери
6. Заеми
7. Други извори
8. Нема приход
9. Издржувано лице

Прашање: Дали Вашиот издржувател е член на Вашето домаќинство

НАПОМЕНА: за лицата на кои се однесува ова Упатство, задолжително се внесува модалитетот 2.

1. Да
2. Не

Прашање: Реден број на членот на домаќинството кој е Ваш издржувател

НАПОМЕНА: Лицата на кои се однесува ова Упатство не одговараат на ова прашање

Прашање: Каков статус има лицето кое е Ваш издржувател- за лицата на кои се однесува ова Упатство, задолжително се внесува модалитетот 5

НАПОМЕНА: За лицата на кои се однесува ова Упатство, задолжително се внесува модалитетот 5.

1. Врши занимање во Република Северна Македонија
2. Пензионер/ка
3. Работи во странство
4. Други приходи по основ на сопственост и други инвестиции
5. Правно лице

Прашање: Дали поради Вашата здравствена состојба (болест, инвалидитет) имате потешкотии кои Ве попречуваат во извршувањето на секојдневните активности

Во најширока смисла на зборот, под здравствена потешкотија се подразбира состојбата настаната со раѓање - вродена аномалија, болест, повреда и др. поради која лицето е трајно, делумно или целосно оневозможено / попречено, нормално да ги извршува секојдневните активности.

Одговорот за постоењето на потешкотии во извршувањето на секојдневните активности на лицето се заснова само на изјавата на лицето, а не врз база на документацијата за неговата здравствената состојба, односно за постоењето на потешкотиите не мора да постои медицинска документација и лицето не мора да ја поседува.

Прашањата не се прибираат со цел да се утврди здравствената состојба на лицата, туку да се увиди како потешкотиите кои лицата ги чувствуваат им влијаат во нормалното извршување на секојдневните активности, односно во нормално одвивање на нивниот социјален живот.

Лицата кои имат привремени здравствени проблеми помалку од 6 месеци (пр. корона, скршена рака / нога...) не треба да се квалификуваат како лицата со здравствени потешкотии.

Прашањето се поставува на сите лица единици на Попис, а поради неговата сензитивност се поставува точно онака како што е напишано (попишувачот ги чита прашањата). За децата помали од 15 години и лицата кои не се во состојба да одговорат поради проблеми со говорот, слухот и друго, одговор дава старателот - установата.

За одговор на ова прашање лицето може да одговори со еден од наведените модалитети:

1. Да
2. Не
3. Одбива да одговори

НАПОМЕНА: Доколку лицето одговори со модалитетот 2 - Прашалникот завршува.

Прашање: Вид на потешкотии

НАПОМЕНА: Само лицата кои на претходното прашање одговориле со модалитет 1, дека имаат потешкотии, треба да продолжат со одговор на предвидениот сет на прашања, за нивната попреченост. На ова прашање одговор се дава за сите наведени видови на здравствени потешкотии со кои попишувачот лице можеби се соочува, кои се однесуваат на:

1. Со движењето (одење, качување по скали)
2. Со видот (иако носи очила)
3. Со слухот (иако носи апаратче за слушање)
4. Со комуникацијата
5. Други потешкотии

Прашање: Која е главната причина за наведените потешкотии

Доколку се дадени два или повеќе одговори за видот на потешкотиите како одговор на ова прашањето ќе се запише причината за онаа која му предизвикува најголеми тешкоти во извршувањето на секојдневните активности дома / на работа / на училиште.

1. Од раѓање
2. Болест
3. Повреда при работа
4. Професионално заболување
5. Сообраќајна несреќа
6. Друго

Прашање: Дали користите помагало или помош од друго лице при извршувањето на секојдневните активности

Одговор се дава со внес на еден од понудените модалитети:

1. Да
2. Не

Со одговор на ова прашање Прашалникот за лице (ПЛ), завршува.

IV. ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНОТО ПОПИШУВАЊЕ

Во овој дел овластените лица за попишувачи од Државниот завод за статистика и Министерството за труд и социјална политика, поднесуваат краток Извештај за извршеното попишување, со податоци за вкупниот број на попишаните лица, времетраењето на попишувањето текот и евентуалните проблеми во текот на попишувањето. Со полното име и презиме и потпис на овластените попишувачи кои што го спровеле попишувањето тие потврдуваат дека попишувањето го спровеле во согласност со Законот за Попис и ова Упатство.